

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Lehaja vsak četrtik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrta leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge evropske države 6 K. — Kdor hoče sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovoril. — Učije "Katiški" in "Katiški" društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravištvu: Koroska cesta šte. 5, sprejeto naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primarna popust. V oddelku "Mala oznanila" stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Nemške šole na Slovenskem in slovenski starši.

(Dopis iz Dravinjske doline.)

V kratkem času se bodo zopet odprle ponemčevalnice naših otrok na slovenskih tleh. Kakor golazen se bodo razlezli šulferajnski učitelji teh šol po slovenskih domovih, obdelovali slovenske starše, naj jim prodajo najdražje, kar imajo: svojo dečo. In povdarjali bodo ti tihotapei s slovenskimi dušami, da so i sami slovenskega rodu, da so pljunili i sami na narod, iz katerega so izšli, in prodali za dober denar svoj značaj; in zgodilo se jim ni nič za to, nasprotno, dobili so dobro mesto, ni jim treba k vojakom, kakor n. pr. slovenskim učiteljem, boljša oskrba s hrano in drugih podpor nebnoj. Pričarali bodo otrokom in staršem vse mogoče in nemogoče dobrote, če se prodajo nemškemu molohu.

In na tebi, slovenski oče, slovenska mati, je, da se ne pustiš premotiti od teh prekupcev slovenskih duš. Da se bo tvoj otrok v šulferajnski šoli naučil nemščine, ne verjami. Naučil se ne bo niti nemščine niti slovensčine, pač pa se bo naučil zaničevati svoj materni jezik. Pozabil bo na povelje nemškega vzgojitelja slovenski pozdrav, slovensko pesem, slovensko besedo, in gospod nemški vzgojitelj bo preko njega hotel vplivati tudi na tebe, slovenski oče, slovenska mati, in ti spodkopati oblast nad otrokom. — Tvoj lastni otrok te bo priganjal po navodilu svojega vzgojitelja, da imaš rabiti n. pr. samo nemške žigalice, da moraš hoditi samo v nemške trgovine, da moraš nemško pozdravljati, čeravno ne veš nič nemški. In sam tak otrok bo osrečeval tebe in druge ljudi s svojim spakedranim pozdravom: "Grüss Gott!", ki je višina učenosti šulferajnskih šol. In njegov vzor "učitelj" bo ga navadil, da bo znal s svojim nemškim pozdravom izzivati; prepovedal bo otroku slovenski govoriti na cesti, zlasti če pride kdo mimo. Ali ni žalostno, če vtihne naenkrat slovenska govornica takih neboglenih revežev, ako se jim približaa, in začno mrmrati nemščino, da je joj. Ali ni še bolj žalostno, da v takih krajih, kjer se šopiri kaka Rossegger-šola ali kaka druga šulferajnska šola, potihne slovenska narodna pesem, ki blaži dušo in znača, slovenskega otroka. Namesto "Preljubo veselje, oi, kje si doma", zvrzolijo ti zapeljani otroci "Das deutsche Lied", "Die Wacht am Rhein" in tiste, za

nemškonalno omiko tako značilne dijaške Saulund Fresslieder."

Taka je vzgoja šulferajnskih šol, ne blažujejo srca, ne utrjenja značaja, ne pospešenje učenja nemščine, ampak pospešenje zatiranja vsakega poštenega čuta, izzivanje, sovraštvo vsega, kar je slovensko. Vzgojijo se v teh šolah kolikor možno slabotni značaji, duševni reveži, ki so nezmožni pozneje kaj več doseči, da nemška gospoda dobi lažje svoje hlapce in dekce. In ali jih vidite te uboge potuhnjenice v poznejšem življenju? Ne vedo ne prav čitati in pisati, vendar pa razpolagajo z neverjetno nadutostjo, ki so se je priučili v nemških šolah in so pripravljani se udeležiti vsakega zločestva proti svojemu narodu.

To so tisti značaji, ki za frakelj zganja, za eno smodko, za en guljaž prodajo svoje prepričanje.

In ti slovenski oče, slovenska mati, ki sta gledala tekom vojne mučeništvo in žrtve slovenskega naroda in jih tudi sama doprinašala, sta vendar le morala priti do prepričanja, da je Slovenec po svoji poštenosti, pridnosti in nadržanosti znožen doseči več kakor mesto hlapca pri nemškutarju. Zatorej pa zapodita te prekupce slovenske dece iz hiše. Pokaži, slovenski kmet, tudi tukaj svojo zrelost. Tista žuljava roka, ki je podpisala jugoslovansko deklaracijo, naj trdo pada na mizo, ko bo prišel nemški učitelj kupovati tvojih otrok, in odločni: "Roke proč od naše dece!" naj odžene za vselej vsiljivca iz tvoje poštene hiše.

Na slovenske šole pa bodi ob eno na tem mestu poziv: Skrbite, da ohranite in kolikor mogoče še povzdignete ugled slovenskih šol! Ne dajajte orožja proti samemu sebi vašim nasprotnikom v roke. Skrbite, šolska vodstva; kolikor je le mogoče za reden pouk da ne bojo naši sovražniki in pa tudi naše ljudstvo pokorilo. Čes, na nemški šoli je reden pouk, na slovenski šoli je le rečokedaj, in posledica je, da je deca zanemarjena. Skrbno negujmo naš najdragocenejši zaklad, upanje naše lepše bodočnosti: slovenske otroke! Največji prijatelj domovine je tisti, ki v krščanskem in narodnem smislu zvesto in vestno za domovino odgojuje mladino.

Verski duh med francoskim vojaštvom

Graška "Tagespost" piše dne 1. septembra: "V zadnjih bojih s Francozi so Nemci večkrat

vplenili zastave, ki so jim bile poprej neznan. So to majhne, nekaj čez pol metra dolge in široke trobojnice iz svile, na katerih je na prednji strani v zlatu vezen križ z napisom: "In hoc signo vinces", (v tem znamenju boš zmagal) ter označba stotnije. Na drugi strani je pa vezeno Srce Jezusovo, obdano s trnjevo krono, z napisom: "Coeur sacre de Jesus — espoir et salut de la France" (presveto Srce Jezusovo, upanje in blagor Francije).

Vjeti Francozi so izpovedali, da imajo te nove stotnijske zastave ne le vse lastne, ampak tudi, kolikor jim je znano, vse sosedne čete. Ker so torej Nemci v obrambni bitki vplenili take zastave, je sklepali, da so jih nesle dotične stotnije s seboj v prednjo črto, kar je nekoliko presenetljivo. Kajti vojna se je v sedanjem času razvila tako, da že davno nikjer več ne razvijajo zastav, izvemlje nekatero divje narode, ki se bojujejo na strani naših sovražnikov. Nemške čete že tudi ne nosijo svojih polkovnih zastav na bojišče. Le v začetku vojne so ob nekaterih prilikah, kakor pri naskokih, razvili po stari šegi polkovne zastave. Pozneje jih je bilo videti le v slučajnih posebnih slovesnostih, in sicer zadaj za bojno črto, kjer so shranjene pri dotičnih generalnih poveljstvih.

Se bolj pa preseneča strogo versko opremljene teh novih francoskih stotnijskih zastav. Po izpovedi vojnih vjetnikov so jih uvedli na prigovarjanje vojaške duhovščine, in ravno to je značilno za preobrat duhov, ki ga je v Franciji povzročila sedajna svetovna vojna. V začetku vojne so se našli povsod v zavzetih francoskih vojašnicah in postojankah brezverski spisi in duhovščino zasramujoče pesmi. Nato se je vnel notranji boj. Duhovnike, med katerimi jih je mnogo, ki so narodnega mišljenja, so obdolžili, da so sokrivci sedanje svetovne vojne. Ti duhovniki so sedaj obrnili te obdolžitve ter izjavili, da je težka preizkušnja, katera je sedaj prišla nad domovino-Francijo, božja kazen zaradi oskrnjevanja cerkva in oropanja samostanov po Combesovo vlado. S tem so napravili velik vtis. Nekoč je nemški poročevalec slišal sam, ko je prebivalstvo mesta Cambrai glasno klicalo: "To je prst božji! To je kazen za oskrnjevanje cerkva!" V sled bomb iz sovražnih letal je začela goreti neka bolnišnica in nemški vojaki so pometali postelje iz bolnišnice skozi okna. Ljudstvo se je spomnilo, da so skozi ista okna dotičnega nekdanjega samostana vrgli orožniki republike domačega zdravnika pregnanih redovnic, in je vide-

ISTER

Vojaški novinec.

Belgijska povest.

Preložil Henrik Konsjans; preložil za "Slov. Gospod." Henrik Ah B.

(Dalje)

"Oh, Nežika, težava bo s pismom. Kaj pa, ako bi pisala tako-le? — Janez, mi smo v skrbeh, ker ne vemo, če si zdrav. Hitro nam moraš odgovoriti, ker tvoja mati sicer zboli in tako dalje; — to bo vendar razumljivo?"

"To že, ljuba moja, a to še ni pismo; tako govore vsi ljudje, učeni in neučeni. Čakaj! Takole se prične zmiraj: Velesenjeni starši, s tresočo roko poprimeš pero, da — da — zdaj mi pa kar nič ne priče na misel!"

"Da vam pišem."

"O, saj boljše veš od mene. Kako me imaš za neumno! To ni lepo, Katrica!"

"Kaj pa misliš, Nežika? Ako vzame pero v roko, tega vendar ne stori zato, da si masla namaže na kruh. Moram se ti smejeti. Samo tega ne razumem, zakaj se tvoj brat vedno tresse, kadar prične pisati. Gotovo težko piše? To pa je hudo, ker človek, ki se tresse, piše še slabše."

"Ne, stvar ni taka. Andrej ima v mestu vedno svoja pota in vedno zahteva denarja, zato se tresse, ker so oče hudi. Kako pa je z vašo kravo, Katrica?"

"No, še dosti dobro. Dosti je prestala, revica. Zdaj pa je najhujše pri kraju in se že boljša. Tele smo prodali. Tako pisana, ljubka živalica je bilo!"

Med zadnjimi besedami sta se bili deklici že oddaljili za nekaj korakov vsaksebi.

"Pa pozdravi doma, Katrica!" je zaklicala Nežika odhajaje. "Glej, da spišeš pismo in Janezu spo-

roči naše pozdrave!"

"V nedeljo po maši se zopet snideva; potem ti povem, kako sem pismo sestavila. Pozdravi sestrol! Nežikin glas je že odneval v smrekovem gozdu; vesela je z zvonkim glasom pela znano pesem:

"Venci zeleni se gugljejo z mlaja,

Spodaj mladina vrti se in raja.

Zdaj veselite se, fantje, dekleta,

Starost nič dobrega ne obeta."

Katrica se je zamišljena ustavila, dokler lepi Katričin glas ni umolknil za lesom. Potem je napol plesoč, napol hodeč nadaljevala svojo pot ter kmalu nato bila doma.

Tu sta vdovi sedeli za mizo in nepotrpežljivo čakali Katrice. Stari oče, ki se je bil prehladil, je ležal v čumnatu ter gledal izpod odeje, da bi bil saj z očmi in ušesi pričujoč pri velikem delu, ki jih je še čakalo.

Komaj se dekle prikaže na pragu, ženi hitro pospravita vse, kar je ležalo na mizi ter jo v čisto obrišeta s predpasniki.

"Sem pojdi, Katrica", veli Janezova mati, "se di na dedov stol, je bolj pripraven!"

Dekle sede molče k mizi, položi predse papir in zamišljena vtakne pero v usta.

Med tem sta ženi in ded z največjo radovednostjo opazovali premišljujočo deklico. Mali bratec se je bil z obema komolcema vlegel preko mize ter je strmel v oči in usta, da vidi, kaj bo napravila dekcle s peresom.

Ravno tako molče Katrica vstane, vzame s police posodico za kavo, vlije vanjo črnilo iz stekleničice ter sede za mizo, kjer gotovo desetkrat premakne papir semtertje.

Slednjic pomoči pero v črnilo ter se pripravi za pisanje. Čez malo časa dvigne glavo ter vpraša:

"No, povejte, kaj naj pišem."

Vdovi se vprašujoče spogledata in se ozreta na bolnega deda, ki je bil glavo daleč pomolil izpod o-

deje in srpo oči upiral v Katričino roko.

"No, piši, da smo vsi zdravi", pravi stari kašljaje; "saj se vsako pismo pričinja tako."

Deklica opomni smehlja se:

"Ta bi bila lepa. Da smo vsi zdravi, vi pa že 14 dni polegate bolni."

"No, saj to še vedno lahko v pismu poveš nazadnje, Katrica."

"Ne, veš, kaj moraš pisati?" pravi Janezova mati. "Vprašaj najprej, kako je kaj on pri zdravju. Ko to napišeš, pristavimo še marsikaj."

"Ne", pravi druga vdova, "piši najprej, da je mlajše pero v roko ter vprašaj, če je zdrav. Tako se je tudi začel pismo Tistovega Janeza, ki ga sem sinoči slišala pri mlinarju."

"Da, tudi Opankarjeva Katrica je rekla tako; jaz pa vendar tega ne storim, je preotročje", odgovori dekcle nepotrpežljivo. "Janez sam ve, da ne morem pisati z ного."

"Pred vsem zapiši na vrh njegovo ime na papir", se oglasi ded.

"Katero ime? Brems?"

"Ne, Janez!"

"Prav pravite, oče", očitno deklica. "Proč pojdi, Pavel, roke z mize! Mati, vi pa se malo odmaknite, sicer me sunete s komolcem."

Zdaj se pero približa papirju in med tem, ko išče mesta, tiho črkuje ime oddaljenega prijatelja.

Zdajci vstane Janezova mati, prime dekcle za roko in pravi:

"Počakaj malo, Katrica! Ali se ti ne zdi, da le samo "Janez" ni dobro? To je prekratko. Ali bi ne bilo boljše pristaviti: Dragi sin ali ljubi otrok?"

Teh besed Katrica skoro ni slišala. Ravno je obliznila papir in nevoljno vzkliznila: "Vidite, zdaj pa imate! Kakšno packo sem naredila in vse lizanje nič ne pomaga; ne gre več proč. Vzeti moram drugo polo."

Dalje prihodnjic.

lo v tej rečki zvezi prst božji. To občutje je raslo vedno bolj in je postalo tako mogočno, da je celo vlada računala z njim. Duhovščina je proglašila bitko ob Marni za čudež device Orleanske, in malo let potem, ko je vlada oropala redovnike, jih vrgla v ječe in izgнала iz dežele, je postavila in posvetila ista tretja francoska ljudovlada devici Orleanski oni spomenik, ki je moral iti na potovanje, ko je po nemškem sunku ob Marni čarobno ime te rešilne reke nekoliko obledelo. Nikoli niso bile cerkve na Francoskem tako obiskane, kakor v sedanji vojni. V francoskih strelskih jarkih so izginili veri sovražni spisi in na njih mestu najdemo sv. pismo tako pogosto kakor pri Nemcih.

Dolgo se že tudi prav ničesar ne sliši o boju vlade zoper pristaše one struje, ki hoče zopet upostaviti kralja in ki med vojaštvom dostikrat tudi agitira v verskem smislu. In vendar delujejo pristaši kraljevske misli, ki smatrajo, da je prišel njih čas, in niso pozabili, da se je ljudovlada upeljala samo z enim glasom večine, v armadi zelo živahno. Težko je med vojno spoznati duševne struje v francoski armadi in med francoskim ljudstvom, in sicer še težje nego v miru. Saj so mnogi med Nemci Pariz in njegovo advokatsko vlado smatrali za Francojo, sodili so o Francozih, da je ljudstvo telesno propadlo, ter da tudi duševno propada, pri čemer pa so prezrli njegove stare, podedovane sile. Morda doživi svet na Francozih zopet presenečenje, ker jih je vojna tako korenito pretresla. Dejstvo, da grede vojaki ljudovlade, ki je bila do sedaj najbolj sovražna Cerktvi, z nastavo križa in vere v boj, je na vsak način preseenečenje, katero se pred štirimi leti Francozom samim ne bi smelo prerokovati, ker bi se nam tedaj glasno posmehovali.

Francosko bojišče.

Naval četverosporazumovih armad na nemške ostojanke od reke Scarpe vzhodno od Arrasa do reke Aisne severovzhodno od mesta Soissons so nadaljuje že 13. dan. Nemci se na celi črti umikajo sicer polagoma, toda stalno, in vsa znamenja kažejo, da ve. ofenziva četverosporazumovih armad še ni dosedla vraunca. Najnuiši naval teh armad je vzhodno od Arrasa, kjer skušajo Angleži predreti nemško središče. Nič manj srđiti so angleški navalni ob obeh straneh reke Scarpe v južno-vzhodni smeri proti mestu Cambrai ter ofenziva francoskih čet med rekama Somme in Aisno v vzhodni smeri proti važnima nemškima postojankama St. Quentin in Laon. Ob reki Scarpi so Angleži potisnili Nemce nazaj za kakih 15-18 km, južnovzhodno od Arrasa pa za 30 do 40 km, kjer je padla cela vrsta važnih postojank, kot Ayyette, Bapaume, Combles, Bray, Peronne, Chaulnes, Roye in Noyon v oblast angleško-francoskih čet. Na črti Arras-Cambrai se je Angležem posrečilo že predreti nemško fronto ter zabiti v njo 15 km široko zagozdo. Ker so Angleži tudi dalje proti jugu vzhodno od mesta Peronne potisnili Nemce nazaj, računajo nemška poročila z možnostjo, da se bo Hindenburg umaknil do črte Cambrai-St. Quentin. Ker pa Francozi tudi med Aisno in Oiso zastavljajo vse svoje sile, da bi prodrli do črte La Fere-Laon, je Hindenburgov položaj postal precej opasen. Med Oiso in Aisno se bije trenutno velikanska bitka, v katero so vrgli Francozi 2 milijona mož. Angleška poročila javijo, da je poslala Amerika meseca avgusta 240.000 mož na francosko bojišče, meseca septembra boče pa poslala 280.000 mož. Ker se veleoefenziva nadaljuje na celi črti, je v doglednem času računati z velikimi dohodki.

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču razven artilerijskih in živahnih zračnih bojev nobenih važnejših vojnih dogodkov. Dne 31. avgusta so vrgla italijanska letala več bomb na mesto Franzensfeste, ki so ranila štiri osebe, ter več bomb v bližini mesta Rovinj, ki pa niso povzročila nobene škode. Dne 1. t. m. je pa napadlo 25 laških letal naše postaje za letala ob Pavi. Napad nam ni povzročil nobene škode. — Na albaniskem bojišču krajevni spopadi v dolini reke Semeni. — Na turških bojiščih se verno od Jerihe v Palestini živahni spopadi med Angleži in Turki, Turška poročila pravijo, da se pripravljajo Angleži na novo ofenzivo v Palestini.

Razne politične vesti

Pogajanja za delazmožnost državnega zbora. Finančni odsek državne zbornice je sklican na dan 10. t. m. Vlada bi rada spravila pod streho nove davke, kot davke na vino itd., ker znaša državni pri-manjkljaj za tekoče leto okrog 19 milijard K. Novi ministrski predsednik baron Hussarek se je že začel pogajati z raznimi strankami, da bi dobil večino za jesensko zasedanje državne zbornice. Dne 1. septembra je imel razgovor z načelnikom Jugoslovanskega kluba poslancem dr. Korošcem, kateremu je obrazložil vzroke, ki silijo vlado, da je sklicala finančni odsek, ter da namerava čimpreje sklicati tudi državno zbornico. Hussarek je znanost dr. Korošca, da mu naznani, kako stališče zavzemajo Jugoslovani na pram načrtu vlade. Dr. Korošec je izjavil, da za sedaj ne more podati nobenih določenih izjav, vendar pa v očigled neprestanemu zasledovanju in preganjanju Jugoslovancev ne more biti nobenega govora o tem, da bi Jugoslovanci spremenili svoje stališče. —

Hussarek se je tudi posvetoval z načelnikom nemških radikalcev, s poslancem Pacherjem. Pogajal se bo te dni tudi s Čehi, ki pa odločno odklanjajo Hussarekovo vlado, ter nadalje s Poljaki, ki so za sklicanje finančnega odseka, ker smatrajo za neobhodno potrebno, da se napravi red v naših finančnih razmerah. Eno je pribito: Tudi Hussarek ne bo dobil večine, ako hoče vladati samo s pomočjo Nemcev, ker v Avstriji ne more in tudi ne bo trajno vladalo nobeno ministrstvo brez Slovanov ali celo proti Slovanom. Nekatera poročila z Dunaja pravijo, da je Hussarekovo stališče že omajano in da bo — šel.

Sprememba avstrijske ustave. O spremembi avstrijske ustave se v zadnjem času mnogo govori, še več pa piše. Tako je n. pr. priobčil nek solnograški list: „Vesti glede spremembe avstrijske ustave so popolnoma resnične, ker se že vrše tozadevna dela. Dela vodi neka posebna komisija, katero je sestavil bivši ministrski predsednik dr. pl. Seidler.“ Kakšne osebe je imenoval dr. Seidler za člane te komisije, si pač vsakdo lahko misli sam in da v njej ne boede dosti Slovanom pravičnih in prijaznih članov.

Posvetovanja na Dunaju. Nemški državni tajnik pl. Hintze je došel dne 2. t. m. na Dunaj, kjer se posvetuje z avstro-ogrskimi državniki o velepolitičnih vprašanjih in o vprašanju miru. Nemčija bi rada, naj Avstrija prizna nova kraljestva, ki jih ustanavlja na vzhodu: Finsko, Livonsko, Kuronsko, itd. Kakšne mirovne črte-smernice ima nemški Hintze, sicer ne vemo, vemo pa, da je mir, kakoršnega si mislijo veliki Nemci, nemogoč. Položaj je zdaj tak, da bodo morali Nemci opustiti vse svoje prešerne in vsenemske cilje, opustiti misel, da bi zagospodovali nad celim svetom. Mir je mogoč le potom sporazuma med vsemi se vojskujočimi se državami in na podlagi samoodločbe narodov. Vsi narodi, mali in veliki, morajo dobiti svojo svobodo in samostojno državno obliko. Seveda Nemci si niti v sanjah ne morejo misliti, da bi morali opustiti svoje nadvladje nad Slovanii. Raje se vojskujejo do skrajnosti.

„Enotno vrhovno poveljstvo“ si želijo Nemci nad nemško in avstro-ogrsko armado.

Slovencl, Slovenke, darujte za Tiskovni dom!

Vrednost avstrijske krone je začela zopet padati napram tujemu denarju. Na denarnem trgu na Dunaju so plačevali za nizozemski goldinar 5.17% K, za berolinsko marko 1.67 K, za švicarski frank 2.51 K, za švedsko krono 3.55% K, za bukarški lev 1.10 in pol K in za bolgarski lev 1.27% K. — Dne 12. avgusta je na dunajškem trgu poskočila cena nemške marke, za katero smo plačali pred vojno K 1.17 do 1.19, na K 1.65. Švicarski frank je stal K 2.50, t. j. frank, za katerega smo plačali pred štirimi leti 95 v. V Berlinu dobimo sedaj za 1 K 60 pfenigov, v mirnem času pa 85 pfenigov. V Curihu nam dajo za avstrijsko krono samo 38 centimov, pred vojno 1 K 5 v. Vzrok take vrednostne izgube tiči v preveliki množini papirnatega denarja, katerega posledica je tudi neznosna draginja.

Razmere v Rusiji. V Rusiji je še vedno vse križ-kražem. Vršni se prava meščanska vojska. Boljševiki so vedno bolj osvoženi, ker so prijatelji — Nemčije. Po celi Rusiji se širi klic: „Proč z Nemci! Nemčija, roke proč od Rusije! Ubijmo jih!“ Dne 30. avgusta zvečer je socijalistinja Dorge Kaplanova v Moskvi streljala na voditelja sedanje boljševiške vlade, Lenina, in ga z dvema streloma varno ranila. Krogli somu baje že potegnili iz života, vendar še visi njegovo življenje na tanki niti. — V Petrogradu pa so isti dan ustrelili ljudskega komisarja za notranje stvari, Urickega. Bil je pri priči mrtev. — O češko-slovaški armadi zadnji čas ni važnejših poročil. Angleški listi pravijo, da je sedaj v Rusiji že nad 60.000 mož Angležev, Francozov in Amerikancev. Ta armada hoče v Rusiji organizirati velik odpor proti Nemcem.

Zopet dva umora v Moskvi. Po umoru Urickega se je vršila hišna preiskava v hiši angleškega poslanika v Moskvi. Pri tem je prišlo do hudega spopada med boljševiki in njihovimi nasprotniki. Ubiti sta dve osebi, od teh en Anglež. Boljševiki so zasedli poslaniško palačo in zaplenili tam vse kar so le našli.

V Odesi v južni Rusiji so neznane osebe spustile v zrak veliko nemško skladišče streliva. Uradno se prizna, da je ubitih nad 50. ranjenih pa nekaj sto oseb, več tisoč prebivalcev je pa brez strehe. — Škoda znaša več sto milijonov.

Rumunski kralj ostane sovražnik Nemčije. V Rumuniji se opaža veliko sovražno gibanje proti vsemu, kar je nemško. Rumunski kralj je kljub nemški vojaški sili, ki gospodari na Rumunskem, odločen pristaš četverosporazuma. Berolinski listi pišejo, da je Nemčija napravila veliko pomoto, da ni takoj odstranila kralja in kraljico. (Kako bi ga naj odstranili, tega pa ne povedo.)

Razmerje med Španijo in Nemčijo je nejasno. Španska vlada sicer zatrjuje, da hoče ostati še nadalje nepristranska, a da nikakor ne bo trpela, da bi nemški P-čolni potapljalci njeni ladije. Ker so P-čolni zadnji teden zopet potopili nekaj velikih španskih parnikov, je španski ministrski svet poslal v Berlin oster ugovor. Čim bolj se umikajo Nemci na Francoskem, tem bolj raste na Španskem razpoloženje, da naj tudi Španija napove Nemčiji vojno.

Kako kaznujejo v Ameriki nasprotnike vojske. Iz Združenih držav Severne Amerike se poroča, da se je te dni moralo pred nekim kazenskim sodiščem zagovarjati 100 ameriških velikih tovarnarjev, ker so se izrekli proti vojni. Veletovarnar Haywood in 19 drugih so bili obsojeni na 20 let ječe, 33 tovarnarjev na 10 let, 12 na eno leto in dva na 10 dni ječe. Vrh tega je bil tovarnar Haywood kaznovan še na plačanje 20.000 dolarjev.

Laški zrakoplovec so zadnje dni kaj predrzno napadli več naših krajev. Poleta v Kotor so se udeležili večinoma Angleži. Od petih letal so bila 3 sestreljena. Mesto Franzensfeste na Tirolskem so napadli Lahi iz zračnih višin dne 31. avgusta. Priplula je cela šuma sovražnih letalcev: Lahi, Angleži in Francozi. Vrgli so okoli 12 bomb. Razrušile so nekaj hiš, ubile nekemu častniku par konj in pet svinj ter ranile 4 osebe. Streljali so od vseh strani na nje, a niso jih zadeli. Malo poprej so krožili Lahi nač Beljakom. Njih bombe so poškodovale tir na kolodvoru, in razbile nekaj vozov, druge nesreče pa ni bilo. Lahi so pluli tako nizko, da so klicali našim vojakom, ki so stali tam naokrog: Streljajte vendar!

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnijo Loče je dobil vlč. g. Franc Lom, župnik pri Sv. Petru na Kronske gori, župnijo Jurkloster pa vlč. g. Jurij Cvetko, kaplan v Zrečah.

Župnijski izpit so napravili te dni naslednji čč. gg. kaplani: Alojzij Leben od Sv. Urbana pri Ptuj, Ivan Messner iz Ptuja, Franc Polak iz Hot ter vojni kurat Franc Zagoršak.

Obletnica izvolitve papeža Benedikta XV. se je obhajala dne 3. t. m., obletnica kronanja pa se bo obhajala dne 6. t. m. V cerkvah bo verno ljudstvo slavilo to obletnico prihodnjo nedeljo, dne 8. t. m. Dolžnost vsakega vernega katoličana je, da proslavi, vsaj z molitvijo, Sv. Očeta kot največjega glasnika miru!

Častni občan. Občini Sv. Jurij ob Taboru in Stročja vas pri Ljutomeru sta imenovali načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Ant. Korošca svojim častnim občanom.

Slovenske gorice prihodnjo nedeljo gotovo ne bodo zaostale za Slov. Bistrico glede na udeležbo. Na enako veselico je prišla tam pred šestimi tedni tisočglava množica, bližnji peš, oddaljeni na krasno okinčanih vozovih z velikimi narodnimi zastavami. A tudi naše ljudstvo v Slovenskih goricah ima čut za narodne prireditve, ima ponosa v sebi dovolj, da se jih tudi udeleži. Kakor slišimo, je vspešed tako obširen, da bo vsaki gost nesel najlepše spomine od te veselice. Zato vsi na nedeljsko narodno slavnost k Sv. Lenartu!

Mladeniško slavlje v St. Ilju. Dne 8. septembra se bo v St. Ilju v Slov. gor. blagoslovila zastava mladeniške Marijine družbe. Slavnost bo združena s sestankom mladeniških Marijinih družb iz celih Slov. gor. Mladeniči, pridite dne 8. septembra v obmejni St. Ilj!

Narodna slavnost v Slov. Bistrici. Jernejeva nedelja, na katero se vrši pri nas cerkven šoh, je bila že od nekdanj določena kot dan za narodno veselico v Slov. Bistrici. Zato je naša Čitalnica priredila tudi letos, kljub temu, da smo imeli podobno prireditve že dne 21. julija t. l., na Jernejevo nedeljo, popoldan, narodno veselico in sicer s sodelovanjem Celjskega pevskega društva. Vsi prostori našega Narodnega doma so bili nabito polni. Navzoči niso bili samo ljudje iz slovenjebistriškega okraja, ampak tudi iz mariborskega in konjiškega. Posebno iz Konjice je prišlo zelo veliko gostov, ostali pa, ki se prireditve niso mogli udeležiti, so poslali denarni prispevek 100 K, ki je namenjen Dijaški kuhinji v Mariboru. Spored narodne veselice je bil zelo obširen. Najprej so nam zapeli Celjani nekaj umetnihi pesmi, med njimi Vilharjevo „Proljetni zvuci.“ Petje je bilo v vsemkem oziru dovršeno. Nato se je vprizorila gledališka igra „Malomestne tradicije“, v kateri so nastopili slovenjebistriški diletantje. Vsi igralci so rešili svoje vloge izborno in mogočno ploskanje je izrazilo zadovoljnost in hvaležnost občinstva. Po igri so zopet zapeli Celjani celo vrsto narodnih pesmi, katere je sprejelo občinstvo z burnim ploskanjem. G. dr. Reisman je nato pozdravil došle Celjane ter drugo občinstvo in v svojem govoru povdnil posebno pomen takih prireditev v času, ko nam naši narodni nasprotniki prepovedujejo vsako politično zborovanje. Naslikal je muke in trpljenje naših ljudi v tej vojni, ki je postalo že neznosno. Tolaži nas samo misel ter pričanje, da plavamo boljši bodočnosti nasproti. Naš ideal, ki obstoji v zedinjenju in samodržavnosti troedinega naroda, bo kmalu postal meso in kri, bo že prav kmalu uresničen. Da pa se ta naša želja doseže čimprej, je treba neumornega dela in jeklene volje. Govorila sta še tudi g. Rebek iz Celja in g. Pet. Novak, Celjani pa so še zapeli Aljažev „Na dan.“ — Prosta zabava, ki se je vršila na dvorišču, deloma v notranjih prostorih Narodnega doma, je bila sicer nekoliko motena od dežja, ki se je nenadoma vli na nas, kar pa ni prav nič zmanjšalo zadovoljnosti in dobre volje udeležencev. Cela slavnost nam je pokazala, kako potrebno je bilo začeti po štiriletnem odmoru z delom v Slov. Bistrici. Vsak udeleženec se je čutil, odkod toliko ljudstva. Pa je to čisto razumljivo, po tolikih mukah in trpljenju zahteva človeška duša malo razvedrila, da pozabi nekoliko to trpljenje. Slovensko ljudstvo pa hoče tudi ponka, se hoče izobraževati in se dostojno pripraviti za lepšo svojo bodočnost.

Vojaki bodo dobili odslej namesto 350 gramov 420 gramov kruna na dan.

Gojencem kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru se v zadevi krušnih kart naroča, naj svoj odhod naznanijo prehranjevalnemu uradu ali občinskemu uradu in o tem seboj prinesejo pismeno potrdilo. — To velja tudi za vse druge dijake izven Maribora. Dovoljenje za pošiljanje živil pa se dobi pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

Visoko odlikovanje slovenskega vojnega kurata. Profesor na c. kr. gimnaziji v Mariboru, zdaj vojni kurat pri 26. strelskem polku č. g. J. E. Kociper, je dobil v priznanje svoje hrabrosti in požrtvovalnosti pred sovražnikom od cesarja viteški križec Franc Jozefovega reda z vojnim okraskom in z meči. Čestitamo!

Odpust letnika 1871. S 15. septembrom se začne po objavi domobranskega ministrstva odpustiti letnik 1871. Odpuščene nameravajo nadomestiti z mlajšimi letniki, ki so do sedaj bili oproščeni. Ker je sedaj na poljih in vinogradih najnujnejše delo, bi bilo dobro, da se vopoklic oproščencev mlajših letnikov vsaj za eden do meseca zavleče.

V spomin svojim trem nečakom, padlim na laškem bojišču, daroval je č. g. kaplan M. Z. za Tiskovni dom v Mariboru 200 K, za slovensko šolo v Mariboru 200 K, Slovenskemu društvu v Celovcu 100 K in za Krekov dom 100 K. Padli so: Janez Zakšek iz Vidma ob Savi, Milan Zorko iz Laškega trga in poročnik Pepi Zorko iz Št. Pavla na Koroškem. Prejeli so raznovrstna vojaška odlikovanja, najlepše in najvišje odlikovanje pa jim naj podeli slovenski narod v zasluženem častnem spominu, ker se v najtežavnejših razmerah, o katerih sedaj ne moremo pisati, ostali zavedni jugoslovanski junaki.

Vrnitev civilnih oblek vopoklicancem. Na interpelacijo glede vrnitve civilnih oblek vopoklicancem oziroma njih sorodnikom in svojem je odgovorila vojaška oblast, da so nadomestni kadri obvezni, vrniti civilne obleke vopoklicancem, ki so ali padli na bojišču, ali pa umrli, njih sorodnikom, oziroma njih svoicem. Invalidi dobe svoje civilne obleke pri nadomestnih kadrih, ali pa se jim morajo doposlati na naslov njih bivališča.

Novo poštno pristojbino. Kakor smo že poročali, so stopile s 1. septembrom t. l. v veljavo nove poštno določbe, kajti zvišane so razne pristojbine, kot pristojbine za pisma, dopisnice itd. Opozorjamo naše čitatelje zlasti na slednja določila, da se ravna po njim, da ne bodo trpeli škode in imeli sitnosti: Za navadno pismo, kojega teža znaša do 20 gramov, znaša sedaj pristojbina 20 v (poprej 15 v), za vsakih nadaljnjih 20 gramov teže pa po 5 v več. Za navadno poštno dopisnico, torej za take, katere izdaja poštna uprava, znaša pristojbina sedaj 10 v (poprej 8 v); na take dopisnice je torej še treba prilepiti znamko za 2 v. Za razglednice pa znaša pristojbina 10 v. Za ekspresna pisma znaša pristojbina sedaj 60 vin. (poprej 30 v). Pripomni se, da stare poštno dopisnice z znamko umrlega cesarja Franca Jozefa niso več veljavne. Na take dopisnice se mora prilepiti znamka po 10 v. Tudi vse poštno znamke s podobo rajnega cesarja so neveljavne. Za stare dopisnice s podobo rajnega cesarja in za pisma, na katera je nalepljena poštna znamka s podobo rajnega cesarja, mora naslovljenec plačati kazen, in sicer za dopisnico 20 v, in za navadno pismo 40 v. Torej pozor!

Promet z nahrbtniki je prehranjevalni minister Paul strogo prepovedal. V tozadevnem ukazu pravi, da se bo odvezalo žito, moka in krompir, ki se prenaša v nahrbtnikih, tudi v najmanjših množinah. Vsakdo, kdor proda ali kupi ta živila brez oblastvenega dovoljenja, se bo obetno kaznoval. Kupljeno blago pa se bo zaplenilo. Žandarji dobijo naročilo, da strogo pazijo na nahrbtnike. Mi smo mnenja, da so živila, ki se prenašajo z nahrbtniki, vedno boljše spravljena, nego žito ali krompir, ki se v uradnih skladiščih nasiplje na velike kupe in je v nevarnosti, da splešni in segnje.

Sukanec — surovo maslo. Od Sv. Ruperta v Slov. gor. nam pišejo: V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ ste poročali, da je mariborski trgovec Büfeldt prodajal špulo sukanca po 36 K, pri čemer je „zaslužil“ pri eni špuli K 4.50; kljub temu nezasišanemu zaslužku je okrajno in okrožno sodišče v Mariboru razsodilo, da trgovec ni navijalec cen in da je njegov „zaslužek“ primeren! Za kmete pa veljajo menda druge postavbe, to priča sledeči slučaj: Ravno pred enim letom je kmetica B. V. iz Črmlenšaka prodala pol kilograma surovega masla za 5 K. Okrajno sodišče pri Sv. Lenartu je po dolgem einanju obsodilo zaradi navijanja cen na 48 ur zapora in isto okrožno sodišče v Mariboru, ki smatra K 4.50 za primeren „zaslužek“ pri prodaji ene špule sukanca, je to sodbo potrdilo!!! In vendar je stalo ½ kg surovega masla v mirnih časih najmanj 1 K, ena špula sukanca pa samo 24 v! Ali se naj kdo pri takih sodbah čudi, če zgrabivajo ljudje zaupanje v pravičnost naših sodišč?! Ali imajo razni vojni dobičkarji po mestih kak vzrok, se čuditi, če kmetice več ne nosijo svojih s krvavimi žulji pripravljenih priredkov v mesta, kjer bi jih moralo pod vsako ceno prodati!?

Izredno visoke cene vinu. Na Ogrskem kupujejo vino lanskega letnika po izredno visokih cenah. V okolici vinorodnega kraja Somogy plačujejo za lansko vino 15 do 24 K liter, letošnji vinski mošt pa 10—15 K. — Slovite tokajske vinograde je pa uničila toča.

Pomanjkanje in stradanje na kmetih. Ko so na Dunaju skrčili krušno množino za polovico, je bilo umevno veliko vika in krika. Tudi pomoč je prihla-

sljal, da so tudi na kmetih ljudje, ki trpe pomanjala kolikor mogoče naglo. Do danes pa še nikdo ni kanje in glad. So to rodbine malih kajzarjev, viničarjev in rodbine vseh onih s stalno plačo, ki vedo, kaj zaslužijo. Ti ubogi ljudje velikokrat kar po cele tedne ne dobe sploh nobene moke in nobenega kruha. Godi se jim hujše kakor zadnjemu revežu v mestu, zlasti če morajo preskrbovati še kopico otrok. Vlada pa skrbi samo za ljudi v mestih, za reveže na kmetih se ne zmeni.

Značilna tablica. Iz pisma nemškega vojaka na francoski fronti povzamemo: Bili smo na neki visoki planoti blizu mesta Montdidier. Naš poveljnik nam je zaukazal, naj ponoči vržemo v sovražni jarek več letakov, v katerih vabimo Francoze in Angleže, naj opustijo bojevanje in naj gredo uživati k nam ugodnosti, ki jih nudi Nemčija prijateljem iz sovražnega tabora: šampanjec, sir, klobase, suhor, ogrske salame in bel kruh iz ogrske moke, pečenko avstrijskih prašičev itd. Drugo jutro smo našli v našem jarku tablico z odgovorom: „Hvala za ponudbo! Mi Francozi in Angleži nimamo prav nič veselja iti k vam pasti lakoto, ko imamo vsega v izobilju: zjutraj ob 6. uri dobi vsak od nas fini telečji guljaž, oziroma polovico papricirane piške, ob 8. uri domačo svinjsko klobaso, opoldne 1 liter goveje juhe z rezanci, kolački ali rižem, 40 dek govejega mesa, dve prikuhi in 20 dek pečenke ter kos močnate jedi; ob 5. uri popoldne kavo ali čaj s pristnim rumom, zvečer ob 9. uri mrzlo govedino z jesihom in oljem ali guljaž z rižem, opolnoči zopet čaj ali kavo. Vsak vojak dobi tu pri nas na dan hlebček kruha (ki tehta 1½ kg) iz ržene ali pšenične ameriške moke, ter opoldne in popoldne ter zvečer pol litra vina. Če pa je še komu vse to premalo, se je treba oglasiti samo pri podčastniku in takoj dobi iz rezervne zaloge še toliko vsakovrstnih finih evropskih, ameriških ali avstralskih živil, kolikor mu le srce poželi. Sira, kruha in špeha pa nosimo vedno dovolj seboj. Da ne boste mislili, da vas farbamo, vam bomo odslej vedno nekaj naših dobrot odstopili.“ In res so nam ponoči francoski zrakoplovci skozi osem dni zaporedoma spuščali bombe z imenovanimi živili v naše jarke.

Dopisi.

Maribor. Kdor se hoče za zimo preskrbeti s sadjem, naj se do dne 15. septembra oglasi pri mestnem prehranjevalnem uradu, Rotovski trg št. 6. Cena za 1 kg jabolk približno 1 K. — Manjpremožni bodo dobili kruh za nižjo ceno. Tozadevne nakaznice, se dobijo v uradu za krušne karte, Elizabetna cesta št. 14. Za oddelek „H. A. 1.“, in sicer za začetne črke A do K, se dobijo jutri v četrtek, dne 6. t. m., za vse ostale pa v soboto, dne 7. septembra. Za oddelek „H. A. 2.“ v ponedeljek, dne 9. septembra. Za oddelek „H. A. 3.“ v torek, dne 10. t. m., vsakokrat od 9. do 11. ure dopoldne. Železničarji dobijo te nakaznice v ponedeljek, dne 9. septembra, dopoldne, Rotovski trg št. 6. Vsak naj prinese seboj družinsko nakupovalno karto, železničarji pa listek za kruh.

Leitersberg-Krčevine. To-le se je zgodilo pri nas. Prijatelj je prišel k prijatelji in mu je rekel: „Prijatelj, daj otroka v nemško šolo. Gospod Berničnik so rekli, da mora vse v nemško šolo. Sedaj je vojska in vsak vojak mora znati nemško, slovensko pa ni nič treba.“ — In je odgovoril prijatelj prijatelju: „Prijatelj, pojdi se solit! Vem, da gospod Berničnik hvali samo to pr..... nemščino in ti trobiš za njim tja v en dan. Jaz že vem, kaj je mojemu fantu treba. Če slovensčino tudi res za celi svet ne potrebuje, pa jo potrebuje za mene! Poglej sem, starejši sin mi piše iz vojske po nemško. Vidiš, slovenski sin slovenskemu očetu po nemško! In zakaj? Hodil je v nemško šolo in siromak ne zna po slovensko peresa obrniti. Jaz pa ne znam njegovih nemških kljuk razrešiti. Prijatelj, ali naj lezem za vsako pismo posebej k gospodu Berničniku, da mi ga raztolmači? In če mu hočem poslati na fronti par očetovskih spominov in tolažilnih nasvetov, ali mora ubožec vedno posebej naprositi dobrega človeka, da mu prebere to pismo? Ali mi mu ne bilo bolj domače pri srcu, če bi sam bral in na samem premljal pismo svojega očeta? Kaj praviš, prijatelj? Pojdi in drugič mi prinesi bolj pametnih nasvetov!“ — Drugače nič novega.

St. III v Slov. gor. Cesarska slavnost se je obnesla, četudi je vreme nekoliko motilo. Igralci in tudi pevci so zadovoljili navzoče, kakor tudi dekleta v kavarni. Vsem, ki so na ta ali na on način kaj prispevali za slavnost, naj Bog povrne! Vstopnina in kavarna sta dala nad 400 K, kar se vporabi v dobrodelne namene.

Sv. Lenart v Slov. gor. Povsod se govori po vseh farah Slovenskih goric o narodni veselici prihodnje nedelje. Povsod že kinčajo vozove, s katerimi se pripeljejo oddaljeni gostje in povsod agitirajo narodno zavedni ljudje za veliko udeležbo. To je pač dokaz, da je tudi naše ljudstvo postalo navdušeno za jugoslovansko skupnost in da hoče porabiti to priliko, da pride skupaj z drugimi Slovenci, s katerimi vsled vojnih razmer ni moglo občevati. Pridite vsi, ki ste dobre volje, ne bo vam žal pota!

Sv. Lenart v Slov. gor. Ker pride pevski zbor Dramatičnega društva že v nedeljo zjutraj iz Maribora, smo ga naprosili, da naj prevzame petje pri pozni službi božji, da slišijo tudi tisti krasno petje, ki popoldne ne bodo mogli priti na veselico.

Sv. Rupert v Slov. gor. Za nedeljsko narodno slavnost pri Sv. Lenartu, ki jo priredi mariborsko Dramatično društvo, kojega predsednik, g. profesor Voglar, je naš domačin, vlada po vseh tukajšnjih občinah veliko zanimanje. Nikdo ne bo zamudil te tako dolge pogrešane prilike, da sliši zopet prelepo pesem in uživa za nekaj ur odkritosrčno veselje. Agitirajte

tudi tam, kjer še ljudje ne razumejo pomena take narodne prireditve!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 17. avgusta t. l. je na Dunaju umrl praporščak-prostovoljec Alojz Kolbl, sin s. oštovane Kolblove družine pri Sv. Duhu na Stari gori. Ranjen je bil dne 1. julija po italijanski granati. Pet dni je ležal slabo obvezan v neki laški kavarni v družbi nekaj ranjenih Italijanov. Rešili so ga naši Prejeljali so ga iz vojne bolnišnice na Dunaju, kjer je izdihnil. Lojzek je bil pridni mladenič; kot dijak-seđmošolec mariborske gimnazije je bil povsod priljubljen. Po svoji smrti je še bil odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Junak, počivaj v miru!

Hajdina. V tretje gre rado pri nesrečah; tri vojne žrtve obokujemo na Gornji Hajdini v tem letu. Jetki je podlegel Martin Pal, vzoren gospodar, blag sosed, zanesljiv prijatelj, miroluben značaj, vnet pristaša in ljubitelj našega jugoslovanskega časopisa. Naj počiva v miru v bližini svojega doma! — Padel je mladenič France Onič, edini sin matere vdove. Rani France je bil le ega obnašanja doma in v cerkvi, ljubil je delo, molitev, slovensko časopisje in svojo skrbno mater. Upamo, da je Gospod dobrega mladeniča že obudil k novemu boljšemu življenju in da ga bo dal žalostni materi nazaj v svetih nebesih.

Pretrsla nas je bridka vest o smrti nadporočnika Alojzija Drevenšek. Padel je kot letalec, ker mu je zorelo letalo. Rajni je bil vedno odličnjak dijak, dober tovariš in vrl narodnjak. Hvaležno se ga spominjamo kot tamburaša, igralca, pevca in orglavca. Bog mu nakloni plačilo! Bog potolaži njegove drage domače!

Stranice pri Konjicah. Dne 28. avgusta je umrl, spreviden s sv. zakramenti, tukajšnji posestnik in trgovec g. Ivan Arzenšek, brat mil. g. kanonika Alojzija Arzenškega, star še le 39 let. Rajni je bil vzgleden katoličan, zvest Slovenec, dober mož, skrben oče in postrežljiv sosed. Arzenškova hiša že od nekaj slovi daleč na okoli kot vzgled drugim. V njej je bil gostoljubno sprejet vsakdo in noben revež ni šel praznih rok od te res vrle slovenske hiše. Zato pa je tudi božji blagoslov prav bogato rosil na njo. Rajni je bil zvest somišljenik naše stranke, pri vseh volitvah je stal trdno kakor zid na strani katoliško-narodnih Slovencev. „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ sta bila stara znanca v Arzenškovi hiši. Pridno je rajni Ivan agitiral za naše liste. Pokojnik je bil član raznih javnih zastopov in društev. Zapuščena žalostna vdova in šest mladoletnih otročičev. Pogreb blagega pokojnika se je vršil v četrtek, dne 29. avg. Udeležba je bila zelo lepa. Celo iz Konjic, Zreč, Vitanja, Celja in drugod so prišli znanci in prijatelji pokojnika. Vse je pričalo, kako priljubljen je bil blagi pokojnik. Sprevod je vodil brat rajnega preč. kanonik Alojzij Arzenšek iz Maribora v spremstvu 5 č. gg. duhovnikov. Zagrebli smo moža, ki je bil res dika in ponos Arzenškove hiše, domače župnije in slovenske domovine. Rajni Ivan je bil trden v veri, in zvest narodu. Njegovega katoliško-narodnega prepričanja mu ne bi nihče odkupil za vse bogastvo celega sveta. Mlad je moral leči v grob kot žrtev nevarne bolezni. Blagemu Ivanu boči slovenska zemlja lahka! Spoštovani Arzenškovi rodbini, posebno mil. g. kanoniku, naše iskreno sožalje!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Poslanec dr. Verstovšek je za dne 25. avgusta napovedal pri nas shod. Oblast ga je prepovedala, ker se je kajpada bala za ogroženi javni red. Znani vodja politič. ekspozitive v Mozirju dr. Michl je prevzel nalogo agitatorja proti shodu; ne samo, da je dal razglasiti po občinah v celem okraju, da je shod prepovedan, temveč je osebno opozarjal ljudi, da ni shoda in naj ne grejo k Sv. Frančišku. Dr. Verstovšek jih je pa vabil na romanje. In prišli so od vseh krajev. Ljubenci so prišli vsi, Zadrecani, zlasti Bočanci, in Gornje-gradčani, so se deloma pripeljali, deloma dospeli v velikem številu peš; dobro so bili zastopani Lučani in Rečičani. Na predvečer so se zbirali na Ljubnem žandarji; od vseh krajev so jih sklicali do 30. Vodil jih je dr. Michl sam s slavnim Mülleretom. Ob 3. uri so stopili v službo. Vodja ekspozitive dr. Michl je javil dr. Verstovšku, da ne sme govoriti niti jedne besedice. Seveda je prišlo drugače. Dr. Michl je bil poslanec vedno za petami. Toda poslanec ga je ne-usmiljeno gonil sem ter tja; hudomušne opazke so padale na uniformiranega gospoda. Poslanca so posebno blagrovati, da je imel s seboj tako vrlega in dvonožnega stražarja. Dr. Michl je sikal same jeze, ker je bil res v tako žalostnem položaju, da so ga že celo ljudje pomilovali, ki so se sicer zgražali zaradi prepovedi narovedanega shoda. Dekleta, gospodične, žene in moški so peli narodne pesmi: pesem za pesmjo se je razlegala po lepi Savinjski dolini. „Žive-la Jugoslavija! Živel jugoslovanski klub! Živijo g. dr. Verstovšek! Živeli Čehi in Poljaki!“ je donelo komisarju in žandarjem na uho. Po 3. uri se vlije ploha; zborovalec bežijo v obe bližnji gostilni. Dr. Verstovšek si oskrbi velik dežnik in se sprehaja na prostem. Komisar v lepi in novi uniformi je seveda moral tudi ostati na prostem. Kar curjalo je od njega, moker je bil kakor miš. Ta prisiljena služba je trajala do pol osmih zvečer. Le počasno so se razšli ljudje, navdušeni za Jugoslavijo. Oblastvena prepoved je le koristila in še bolj utrdila Savinjščane v veri, da Jugoslavija mora priti. Z uspehom smo popolnoma zadovoljni.

Sv. Peter pod Sv. gorami. V nedeljo, dne 15. t. m., bo na Svetih gorah sklepna romarska pobožnost. Pri tej priliki se bo slovesno blagoslovila zastava Šentpeterske dekliške Marijine družbe. Pri poznem sv. opravilu bo imel svečanostni govor prof. dr. Hlobnik. Marijini častilci in častilke, zlasti bližnje Marijine družbe in dekliške zveze, pridite počastiti Mater božjo svetogorsko!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. M., Celje: Prepozno za to številko. Pride v „Stražo.“ — Šmarjeta ob Pesnici: Kritika pride v „Stražo.“ Pozdravi! — Jugoslovanski pesnik v Celju: Saj vidite, da ima „Slov. Gospodar“ radi pomanjkanja papirja majhno suktnjo. Pesmi pa sploh ne priobčujemo. — Sv. Jakob v Slov. gor.: O prometu s sadjem bomo objavili natančnejša določila prihodnjic. — Rogatec: Mož je mrtev, ne kaže priobčiti. Pozdravljeni!

Loterijske številke.

Gradec, 28. avg. 1918 8 58 24 73 70
Linc, 31. avgusta 1918 19 68 56 23 66

Mala naznanila.

Ena beseda stane 10 vinarjev.

XX Kupi se: XX

Vinski kamen (Weinstein) kupi v vsaki množini po najvišjih cenah veletrgovina S. Friedrich, Ptuj, Barabova ulica. Štajersko. 1161

Zelim kupiti posestvo hiše v dobrem stanu, najraje od 8 do 20 oralov, če mogoče še kake žimo sraven. Vsamem tudi take ljudi, ki nimajo svojcev za oskrbeti. Naslov v upravi pod „Posestvo št. 1165.“

Kupim srednje kmetsko posestvo, obstoječe in ajir, travnika in nekaj gozda. Gospodarsko posloplje mora biti v dobrem stanu. Cena je lahko 20 do 60.000 K. Naslov je: Terexija Kolarič, pos. v Dobrenju št. 40, p. Sv. Ilj v Slov. gor. 1170

Kupijo se pisalni stroji. Pomudbe naj se pošljejo na „Zavarovalni oddelak e. kr. vdov in sirot. sklada v Mariboru, Sodnijska ulica št. 14. 1118

Kupuje po najboljši današnji ceni strd in čebelni vosk. Franc Cvilak, svečar, Slov. Bistrica 1129

Sadje,

jabolka, raznovrstne jagode kupuje in da posodo sraven „Obat-exportantenehmung“ Gradec, Marschallgasse 18. Tam se kupujejo tudi sodi vsake velik. 1127

Kumno, resnien, (Heidelbeer,) borovnice, (Wacholderbeeren) in vse zdravilne rastline na deb in malo kupuje „HERBA“ zadruga za uzgoj i iskorišćevanje ljekovitog bilja, korjenja i plodina s. o. j. Zagreb, Juristićeva ul. 18. Ponudbe s vzorci i cene. 1142

Dobrohranjen lahek paru ali kolesej kupim, precej svote izplačam s pridelki, druge denar. Naslov v uredništvu pod „Koleselj št. 1148.“

Strd (istepene) in čebelni vosk kupuje po najboljših cenah. Agentura Rayer, Maribor, Tegetthoff-ova ulica 57. Posodo dam sam. 1144

X Proda se: X

Dobro hrvatsko domaće mle se dobi pri J. Walz, Maribor, Dravska ulica. 1174

Nova ženska volnena obleka se proda. Zvečendoferstraße št. 48 Šp. Pobrežje pri Mariboru. 1182

Proda se posestvo, selo lepo, s epkeo krito sidano hišo, s lepimi kletmi in drugimi prostori, sraven je tri oralo debrega zemljišča s sadensnikom, naredi se lahko vinograd, ker je prav dobra solna lega. Cena po dogovoru. Materš Pekešak pri Sv. Tomažu, p. Šmarje pri Jelšah, 1158

Prasee in svinje različne velikosti se prodajo v Graboziho št. 13. pošta Sv. Jarij ob Ščav. 1122

Enonadstropna hiša, na solnčni legi, 11 sob, 9 kuhinj, velika klet in vrt v mestu se proda pod lahki pogoji za 43.000 K, Maribor, Mornarstraße 59. 1146

Dvonadstropna hiša, na solnčni legi, 16 sob, 6 kuhinj, 6 predob pod celo hišo klet, se proda za 53.000 K. Mozartstraße 59, Maribor. 1146

Enonadstropna hiša z več stanovanji. vrt za zelenjavo in hlevi, blizu mesta Maribor se proda. Kje, pove gostilna Marek, Leitersbergerjeva e. blizu Wögererjeve tovarne. Maribor. 1178

XX Stišbe: XX

Za nesljeviga vinarja s 3 do 4 del. močmi sprejme za dobro plačo. Vincenc Kuhar, trgovina s železino, Tegetthoffova ulica 1, Maribor. 1173

Sproten vinar, ki razume vinarstvo, se takoj sprejme. A. Thales, trgovec, Maribor, Glavni trg št. 4. 1185

Krojaški učence se sprejme. Beresni, Zupajjaka ul. 1. Marib. 1125

Vinarja s 2-3 del. močmi išče Jože Wirth, Studealec pri Poljčanah. Plača po dogovoru. 1057

Vinar z večje družino se sprejme na veleposestvu Josefa pl. Kiepsach, Krišveci, Hrvatske. Nastop s 1. novembra. 1149

Učence, krepki fant iz boljše hiše, zmoečan obek jezikov z dobrimi spričevali, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje prosto. Prodajalna z železjem in špeerijakim blagom H. Andražič, Maribor, Schmidov trg št. 4 1151

V našem vrtu, oziroma kupiti se želi posestvo od 10 oralov naprej z dobrimi posloplji in gozdom. Ponudbe na naslov Jos. Legvart, Velenje pri Celju. 1150

XX Stišbe: XX

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje in hrano. Maribor, Cassinogasse 2, vr. 2. 1153

Polstani fant se da na svojega. Veš se izve pri hišniku Tegetthoffova ulica 51, Maribor. 1167

Dijak iz nižje gimnazije se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove g. Kranje R. Maribor, Willersrainerjeva ul. 16, vrata št. 2. 1143

Vešje poprave so potrebne pri županišću in mešnarji v Kotljah na Korokkem. Delo se bo oddalo potom licitacijo dne 13. oktobra t. l. po sv. maši. — Stavbinski odbor. 1164

Vjetnlke, ki so se vrnili z Ruskega, vjadac prosim, da mi sporoče, ako je koma kaj znano o mojem možu četovodji Rudolfa Krule 17. pp. 8. maršbraz, ki se je nazadnje nahajal v novem Omsku v Sibiriji. Stroške rada povrnem. Spročila prosim na naslov: Marija Krule, Ruše pri Mar. 1171

Stanovanje s hrano in oskrbo v mestu, se išče za dijaka in deklico za pripadnojo šolsko dobo. Ponudbe na županstvo Leken pri Ribnici p. Brezno. 1100

Gospodje trgovskega konzumnega obta lahko svoje prodaje označijo, ako pošljejo svoj naslov na luebaa tovarne Hugo Polak, Kral. Vinogradi, Praga, Jungmanova e. 28, telefon pisarne 5495, telefon tovarne 5455. 1115

Dijak se vzame na hrano in posteljo po dogovoru. Maribor, Mejska ulica 65. 1134

Zamenjam za slanino osir. druga živila črna zimsko sukno za moške, dolgo in težko, par visokih škornjev in še nove žensko žinsko obleko, posamič ali vse skupaj. Naslov: Rado Rainer, slovenska šola, Hrasnik ob Savi. 1117

Išče se stanovanje v pritličju ali v prvem nadstropju s 5-6 sob. Ponudbe pod „Stanovanje“ na upravo tega lista. 1120

Oljnata koplja, mojstrensko delo „Marija s Jezuskom“ umetnine, za denar in živila. Vpisa se pri g. Boese, Maribor, Gospeška ulica 40. II. nadst., vrata 5. 1183

Moznarška vrtja saka, deška obleka za 8-10 letnega dečka se odda za živila. Wurnsberger, Maribor, Bismarkova ul. 19. I. nad. leve. 1132

Cement, apne, tehtnice, ntefo, šteditelke, brosparilne kotle, olje za stroj, sol pripisna trgovina z železjem in trgovina špeerijakega blaga H. Primus, Maribor, Tribiška cesta 25, tik bolnice. 1033

Nagrobne spomenike priporoča kamnosek Kobza Franc, Rače. 607

Prodam lepo posestvo v Wagonzdorfu št. 25, okraj Lipalec; obsega 9 oralov ajir, travnikov in gozdov, posloplja vsa sidana, s opeke krita hiša. Apolonija Bombek v Wagonzdorfu. 1176

Nekaj skoraj novih oblek za otroke in stropna svetilka se zamenja proti živilom. Vpraša se v pekariji v Edmund Schmidovi ulici 6 v Mariboru. 1177

Najlepši spomin

depressa mlina v naravnih velikosti se točno isvrli po vsaki doposlani fotografiji za ceno 22 K. M. Ernst, Gradec, Klosterwiesgasse št. 25. 1080

Imam iz kamnoloma Donačke gore vsakovrstne mlinске kamne na prodaj. Tudi šrnjje za domaće rabo. Josef Plazina Rogatec, Štajersko. 667

Preji mišim in pedgam izborne sredstvo prof. Scaffer in dr. Daryana izvira kulturno basid „Teror mit Witterung.“ Zelo učinkovito sredstvo za pokončevanje. Cena natrosenja 1000 g. proti mišim 14 K, proti podganam 17 K 20 v. po povzetju od Dunaja. Dobavitelja e. in kr. vojnega ministarstva, e. kr. nižjeavstrijskega namestnja, deželnih kulturnih svetov itd. Ravnateljstvo Teror zavoda Dunaj I. Weidertergasse 17, telefona 15423. (Messe.)

Pezor! Naročite si „barvo“ in barvajte si sami platneno volneno in staro obleko, katera izgleda kakor nova ter pobarvajte si delovne sracee da si pripravite miho. Barva se dobi sledeča: črna, modra, rdeča, zelena, rujava, siva in lila v savitkih sedaj še po 60 v. v trgovini barv za obleke. K. Loibner „pri zvoncu“, Celje. — Za eno žensko obleko je treba 7 zavitkov barve, za žensko bluzo 3 zav. in za predpasnik 2 zavitka. Vsek si lahko brez truda barva sam, ker vsakemu naročilu se pridemo slovensko navodilo. Raspošilja se po pošti! 1123

Zahtevajte

zastoj in poštnine prosto moj cenik s podobami ur, silnice, srebrnine, godbenih instrumentov itd. Ivan Konrad, ces. in kr. dvorni dobavitelj, Most št. 1954, (Brnx) (Češko).

Niklaste ali jeklene anker-ure K 28.—, 28.—, 50.—, iz bele kovine (Gloria-arebro), Goldin ali jeklene Remont. ure z dvojnim pokrovom K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—, Violine K 22.—, 24.—, 26.—, vlačne harmonike K 28.—, 28.— in višje. Za ure triletno jamstvo. Pošilja se po povzetju. Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj. (4 Duk.)

Barva za obleke

Obleka pobarvana, izgleda Nova, in nadomesti samo Nova, če se le z najstanovitnejšo pristno la najboljše barvo pobarva. Vsek si sam brez truda in muke lahko pobarva v poljubni barvi obleko in kaj drugega, naj si bo iz kakšnegakoli blaga. — Najmanjša pošiljatev je je 10 zavitkov K 10-20 s poštnino in navodilom. Trgovci 100 zavoj. K 40.—, pri 1000, K 35.— za 100 zavitkov. — Commission „Mehlata“, Gradec, Steyrergasse 60/II. 800

Konjak.

Za oslabele valed starosti, za slabost v želodecu in proti izgubi telesne moči je vsaki konjak prava poživljaja. Pošilja 2 polliteraki steklenici franco z najboljkom vred za 60 K. — Benedikt Hertl, gračak na gračialni Golici pri Konjicah, Štajersko. 989

Vino in sadni mošt, motno, pokvarjeno, zavreto kakor tudi diši po plesnobi se popravi. Prosi se vzorec poslati na naslov: Peter Skerbec pri deželnem odboru, Gorica. Primorsko. 89

ZAHVALA.

Vrli Rušaki oziroma vrli odbor Kmetakega bralnega društva v Rušah so pridedili pred nekaj tedni lepe igre v korist nam nesrečnim oslepalim slovenskim vlogakom. Po sprotain vodstvom vlagorodne g. Marije Glaserjeve je igra tudi dobro uspela, kajti pred nekaj dnevi smo pe dočitali blagi gospej prejeli na naslov čestite sestre Klare Vrtaue, Odilien Bliadenanstalt, Leonhardstrasse 130, Gradec, velikodušno sveto 500 K, to je štiti dobiček od dotične igre. Zatorej izrekame vsem igralcem na tem mestu najraznejšo zahvalo. Najlepša hvala na tudi blagi gospej Glaserjevi, ki je takorekoč vse stvar aranžirala ter spretno vodila, da je mogla igra tako lepo uspeti. Res ali preveč veselo živeti vedno v čni temi, pa ko čujemo, kako vneto se abiraje naši slov. sebraje in seestre po naši mili slovenski domovini, pri igrah in sestankih, da bi s tem pomagali nam svojim slovenskim nesrečnim sebratom, sme ginjeni od asea, ter sme lakke povsod ponosni na svoje blage slovenske dobrotnike, katerim Bog plačaj! — Slovenski slepeci v Gradcu.

Tušaega srea naznanjamo vsem sorodnikom znanem in prijateljem prealostno vest, da je naš preljubljeni sin, brat, svak in stric gospod

Maksimiljan Kókot

87. pešp., dne 30. avg. Po kratki mušai bolezni, dobljeni v vojaški službi mirno v Gospodu zaspal. Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin! Anten in Neža K-koť starši, Gustav narednik, Ferde poročnik, Ludvik učitelj, Rajmund uradnik, Milka učiteljica, bratje in sestre. Miel, Erna, Štefanija sakinje. Blanche, Magda, Rika, Marijan, Mirko, Nada, Erika, Dušan 1166. nečaki in nečakinje.

Zahvala.

Božja Previdnost zama je istrigala preblagega soproga, predragega očeta in starrega očeta gospoda

Ivana Zapečnik,

kateroga zemeljske ostanke smo izročili dne 27. avgusta 1918 materi s mlji. Imel je veličasten pogreb, za kar se moramo zahvaliti v prvi vrsti pred. duhovščini, ki je od blizu in daleč prihitela k zadnjemu spremstvu ljubljegega umrlega, osobito pred. gg. arhidijakonu Hrasteljnu za vodstvo in v dušo segajoč govor, prof. dr. Medveda, župniku Pišerju za prekrasne poslovilne besede. Tisočera hvala bodi pevcom, ki so blagega rajnega počastili z zadnjimi nagrobniimi pesmicami, županstva Ribnice in Jančevega Vrha, šolskemu vodstvu in učiteljstvu, erožništvu, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem in sploh vsem, ki so spremlili pokojnega na njegovi zadnji poti. Bog povrni vsem darovalcem prekrasnih veneev. Plačaj Bog mnogokrat tistim, ki so nam poslali izraze svojega sožalja in ki so nam za časa boleznii lajšali prebitke ure. Dragega pokojnega pa priporočamo v blag spomin, njegovo zlato dušo v molitev! Ribnica na Pohorju, dne 2. sept. 1918. Zalujoča oibitelj Zapečnikova. 1169

Zahvala.

Povodom prebitke izgube našega nepozabnega sina in brata vojaka!

Janeza Panlič p. d. Hofsteter

in Kumenu,

ki je 20. avg., po delgi mučni boleznii, katero si je nakopal po dolgotrajnem bivanju na lahkem bojišču, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal, se prav iskreno zahvalimo vsem dragim, ki ste ga obiskali še na smrtai postelji, mu osaljžali mrtvački oder s mnogimi šopki in vasei, ter prišli kropiti! Iskrena hvala tudi pred. duhovščini, gg. pevcom in vsem dragim, ki ste iskrali globoke sočutje in spremljali blagega pokojnika od hiše žalosti k večnemu pečitku. Bog poplačaj! Dragega rajnika pa priporočamo v moltev! Sv. Lovreac, dne 28. avg. 1918. 1160 Zalujoča rodb. Osanker.

Naročajte in razširjajte Slov. Gospodarja!

Posestniki! Vsakovrstna piščala in odraslo perutnino, kunce in svinje ozdravite griže (tudi krvava) in vsakere drsljavosti ter difterije celo gotovo edino le s PALMA. To, mnogo preskušeno, z najboljšimi spričevali in leta 1910 s velikim srebrno svetiljo odlikovano sredstvo s navodilom dobita takoj savarovano poštnine prosto, če v naprej pošljete 5 K, ali večkratoliko. — Ker snovi za PALMA dobiti ni, jas pa tega izdelka le malo imam, svetujem, da naročite takoj. — I. E. Weigl, Maribor, Gospeška ulica 23., (trgovina s papirjem.) 405

Viši podgane stenice-šćurki

Izdelovanje in raspošiljatev preiskuš. radikalno učinkovitega uničevala. sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane i. miši K 5.— za šćurke K 4.50; tinktura za stenice K 2.—; uničevalec moljev K 2.—; prašek proti mrčesom K 1.50 in K 3.—; sem spajdači raspraševalec K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.50; mazilo za uši pri živini K 2.—; prašek za uši v obleki in perilu K 2.—; tinktura za bolhe pri pseh K 1.50; Prašek proti kurjim ušem K 2.—; tinktura proti mrčesom na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zaveod za pokončevanje mrčesa M. Naker, Zagreb 35. Petrinjska ulica 3/III. 623

Že sedaj je potreba, da Skrbite!

Jesensko gnojjenje

je najvažnejše! S težavami dobivate kajnit ki vsebuje do 14 % KALIJA. Zato prosim cenj. odjemalce, da mi takoj pedajo naročila, da zamerem v jeseni pravočasno vstreči. Pojasnila in skrajnjim ponudbe na razpolago! VINKO VABIČ, veletržec, Žalec, Južnoštajerska. (S Mosoa.)

KUPOJEM:

les za jame od 12 cm naprej nadalje mehak okrogel les, smrekovo lju-ljansko i. blje, čreslo/letošaje

kostanjev les od 10 cm hrastov les naprej.

Prosim ponudbe s krajinimi cenami, množin in navedbo roka za oddajo

VINKO VABIČ, Žalec, 7 Južno Štajer.

Kulantno poslevanje.

Takojšnje plačilo proti duplikatom,

(4 Mosoa.)

ZAHVALA.

Rodbina Arzenšek-ova izreka vsem, ki so se dne 29. avgusta 1918 udeležili pogreba gospoda

IVANA ARZENŠEK,

trgovca in posestnika v Straniceh,

iskreno zahvalo. Posebno se zahvali sorodnikom, pred. gg. sosodnjim duhovnikom, bogoslovskemu profesorju velč. g. dr. Lukman-u, osobito domačemu vlč. g. župniku Viktorju Freglej za tolažilne obiske in vsu ljubezen, ki jo je skazoval rajnemu v življenju in smrti. Potem se lepe zahvali blagor. g. Rudolfa Röger, c. kr. okr. sodnika v Konjicah, prijateljem ih znancem iz Konjic, Vitajca in Zreč, in domačim faranom, ki se rajnega v častnem številu spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti. 1154

Imenovana rodbina tudi priporoča rajnega Ivana v blag spomin in pobožno molitev. Stranice, dne 29. avgusta 1918.